

28.06.20

Barneombudet viser til Skjermbrukutvalgets nettside og mandat som skal se på konsekvenser av barn og unges skjermbruk og foreslå tiltak. Vi takker for muligheten til å komme med innspill.

Barneombudet skal fremme barns interesser i samfunnet og følge med på utviklingen av barns oppvekstkår. Vi jobber for at barns behov og rettigheter blir tatt hensyn til på alle områder og at Norge overholder FNs barnekonvensjon.

Plikten til å vurdere barnets beste

Alle som tar beslutninger på vegne av det offentlige, har plikt til å vurdere barnets beste i saker som berører barn. Dette følger av Grunnloven og FNs barnekonvensjon. FNs barnekomite har anbefalt at Norge styrker sin innsats for å sikre at prinsippet blir innarbeidet og anvendt konsekvent i all politikktutforming som har innvirkning på barn. Myndighetene må vise hvordan barns interesser har blitt undersøkt og vurdert, og hvilken vekt de blir tillagt.

Videre følger det av barnekonvensjonen artikkel 4 at staten har plikt til å sette inn alle egnede lovgivningsmessige, administrative og andre tiltak for å oppfylle forpliktelsene etter konvensjonen.

FNs barnekomite understreker at det å sikre at hensynet til barnets beste ivaretas og at rettighetene i konvensjonen blir respektert, krever en kontinuerlig prosess av konsekvensvurderinger for å vurdere virkningen av planlagte tiltak, og konsekvensevalueringer for å vurdere effekten av igangsatte tiltak.

Barneombudet oppfordrer Skjermbrukutvalget til å gjøre barnerettighetsvurderinger

Vi har over mange år sett at når myndighetene utformer politikk, utredninger og tiltak, så går de ikke grundig nok inn i konsekvensene for barn, og det mangler ofte vurderinger av hva som er barnets beste. Dette kan føre til at beslutninger blir tatt på feil grunnlag, slik at barn ikke får det tilbudet de har behov for, og at ressurser blir brukt på feil måte.

Når det foreslås nye tiltak i forbindelse med politikktutvikling, må det gjøres vurderinger av hvilke konsekvenser tiltakene vil ha for oppfyllelsen av barns rettigheter. Det vil si å gjennomføre en barnerettighetsvurdering. Dette fordi barn og unge etter barnekonvensjonen er gitt et særskilt menneskerettighetsvern, som pålegger alle offentlige organer som direkte eller indirekte kan påvirke barns situasjon, å oppfylle og respektere barnets rettigheter slik de uttrykkes i konvensjonen (artikkel 4). Rettighetene i barnekonvensjonen legger grunnlag for å sikre barn best mulig oppvekstvilkår, og gir dermed et godt utgangspunkt for en barnerettighetsvurdering.

En barnerettighetsvurdering er en strukturert vurdering av barnets beste på individ eller systemnivå, som kartlegger hvilke konsekvenser ulike tiltak vil ha for barns rettigheter. En barnerettighetsvurdering gir nødvendig kunnskap slik at barnets beste er grundig vurdert før beslutninger fattes, og bidrar til bærekraftige beslutninger for både barn og for samfunnet som helhet.

Det handler om å identifisere hvordan beslutninger berører barn, og hvordan arbeidet da må innrettes. Å vurdere barnets beste skal være en del av arbeidsprosessen. På våre nettsider skriver vi mer om hvordan gjennomføre en barnerettighetsvurdering.

De første stegene i en barnerettighetsvurdering innebærer å undersøke hvilke av barns rettigheter som vil bli berørt av eventuelle tiltak, for senere å kunne vurdere hvordan de kan ivaretas. En rekke

av barns rettigheter må vurderes og vektles opp mot hverandre før Skjermbruketvalget kan fremme forslag til tiltak; for eksempel retten til privatliv, tilgang til informasjon, rett til utdanning, rett til optimal helse, og særlige rettigheter for barn med funksjonsnedsettelse.

Vi oppfordrer derfor Skjermbruketvalget til å vurdere og vekte barns ulike rettigheter opp mot hverandre for å sikre at tiltakene som foreslås vil være til barnas beste.